

Stockholm 10 05 2022

Till Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se
paula.ericson@regeringskansliet.se

Diarienummer S2022/00562

Svar på remiss avseende betänkandet En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)

Med anledning av remissen avseende betänkandet "En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)" vill Sprit & Vinleverantörsföreningen ("SVL") lämna följande svar.

SVL är en branschorganisation som representerar svenska dryckesföretag med både egen produktion och importverksamhet av vin och spritdrycker. Vi arbetar aktivt med frågor om alkoholpolitik, relationerna till Systembolaget samt frågor knutna till en sund dryckeskultur och hur våra produkter konsumeras.

SVL företräder de svenska sprit- och vinleverantörernas gemensamma intressen

SVL har ett 50-tal medlemmar som säljer sina produkter till Systembolaget samt till företag med serveringstillstånd, främst hotell och restauranger. Tillsammans representerar SVL:s medlemmar över 90 procent av det fasta sortimentet på Systembolaget. Bland medlemmarna finns företag som är små och de som är stora, de som är inriktade på vin och de som är inriktade på sprit, de som importerar och de som producerar. Det innebär att ett införande av möjlighet till gårdsförsäljning får mycket olika effekt för olika medlemsföretag. SVL företräder positioner som är *gemensamma* för alla medlemmar.

SVL vill bevara detaljhandelsmonopolet

SVL anser att detaljhandelsmonopolet i grunden är en bra modell för en kontrollerad försäljning av alkoholhaltiga drycker. Samtidigt är SVL angelägna om att utveckla den svenska modellen så att detaljhandelsmonopolet blir än mer attraktivt och relevant för konsumenter och för leverantörer och producenter. I det perspektivet är en förbättring av tillgängligheten angelägen. Detta gäller såväl butik som e-handel.

Gårdsförsäljning måste bygga på lika villkor

SVL anser att gårdsförsäljning måste bygga på lika villkor. En modell för gårdsförsäljning måste enligt SVL säkerställa att detaljhandelsmonopolet kan upprätthållas samtidigt som inga aktörer på marknaden gynnas framför andra. Det innebär att den EU-rättsliga bedömningen måste vara solid. Öppnas en möjlighet för gårdsförsäljning måste alla aktörer på marknaden kunna förlita sig på att detta inte innebär diskriminering av utländska produkter i strid med EU-fördragen, eller på annat sätt riskerar Systembolagets ställning som detaljhandelsmonopol.

Fördjupa dialog med EU

Som utredningen lyfter bör regeringen fördjupa dialogen med EU innan det går vidare med en eventuell proposition. Även om utredningen gjort en gedigen ansats att kartlägga den EU-rättsliga aspekten bör regeringen göra allt de kan för att ytterligare utröna de EU-rättsliga förutsättningarna för ett eventuellt införande av gårdsförsäljning. För SVL och SVL:s medlemmar är det av yttersta vikt att Systembolagets detaljhandelsmonopol kan kvarstå på samma premisser som idag även om gårdsförsäljning införs.

Förtydligande kring processen om att "backa bandet"

I utredningens betänkande framgår att det eventuellt går att backa bandet och riva upp beslutet om att införa gårdsförsäljning i det fall EU-domstolen bedömer att gårdsförsäljning och detaljhandelsmonopolet ej är förenligt i enlighet med EU-rätten. Samtidigt har flera andra aktörer i branschen lyft att det troligtvis inte är möjligt att backa bandet på det sätt som beskrivs i utredningen utan att EU-domstolen kan tvinga Sverige att avskaffa detaljhandelsmonopolet. Regeringen bör därför klargöra huruvida det går att backa bandet eller ej innan Regeringen går vidare med en eventuell proposition. För SVL är det av högsta vikt att det är möjligt att backa bandet på det sätt som beskrivs i utredningen.

TSLS fortsatta existens i samklang med gårdsförsäljning

Systembolaget har vid flera tillfällen hävdat att de eventuellt skulle vara tvungna att göra om sitt sortiment "Tillfälligt sortiment lokalt och småskaligt" om gårdsförsäljning skulle införas. Det huvudsakliga skälet är enligt Systembolaget att gårdsförsäljning skulle ge svenska producenter en extra försäljningskanal som utländska producenter inte skulle få tillgång till och därigenom skulle strida mot likabehandlingsprincipen. För SVL:s producerande medlemmar är det av största vikt att Systembolaget fortsätter erbjuda TSLS-sortimentet. Det är därför viktigt att förutsättningarna för TSLS kvarlevande fastställs i det fall gårdsförsäljning införs.

Likabehandling av alla producenter och lika möjligheter till gårdsförsäljning

Om regeringen, efter att ha beaktat samtliga ovan nämnda faktorer, bedömer att gårdsförsäljning är möjlig bör alla producenter av alkoholhaltiga drycker ges lika förutsättningar för att bedriva gårdsförsäljning. Om gårdsförsäljning ska tillåtas bör det alltså möjliggöras för alla producenter av alkohol oavsett storlek, geografisk hemvist, ägarförhållanden och produktkategori.

Om regeringen bedömer att ovanstående synpunkter inte kan arbetas in i förslaget, avstyrker SVL förslaget.

Anna De Geer

VD, Sprit & Vinleverantörsföreningen – SVL

anna.degeer@svl.se